

K A U N O
TECHNOLOGIJOS
UNIVERSITETAS

*Seminaras - diskusija „Europos socialinis tyrimas Lietuvoje:
infrastruktūra, metodika ir duomenys“*

Kontekstiniai ESS tyrimo laikotarpio įvykiai

Giedrius Žvaliauskas

Projektą „Europos socialinis tyrimas: šiuolaikinės Lietuvos visuomenės nuostatos, vertybės ir elgsena (ESS-LT)“ finansuoja Lietuvos mokslo taryba (sutarties Nr. MIP-022/2012)

Turinys

- Nuo kontekstinių įvykių (ESS 1-5 banga) iki pareiškimų žiniasklaidoje (ESS 6 banga) fiksavimo;
- Laikraščių straipsnių ir pareiškimų tekstuose identifikavimas.

Kodėl reikia kontekstinių įvykių?

Atliekant tarpkultūrinę palyginamąją ESS duomenų analizę yra svarbu turėti ir informaciją apie kontekstinius įvykius.

Kas įvyko reikšmingo ir svarbaus nacionaliniame ar tarptautiniame lygmenyje apklausos metu.

Kontekstiniai įvykiai gali padėti paaiškinti “normalius” ir “išskirtinius” gyventojų požiūrių skirtumus tarp šalių.

1-5 ESS banga: kontekstinių įvykių (event) fiksavimas

- Pagrindiniai šalies įvykiai apie kuriuos rašoma pirmajame laikraščio puslapyje keletą dienų iš eilės;
- Svarbūs tarptautiniai įvykiai susilaukiantys dėmesio šalyje;
- Rinkimai bei kiti didelės apimties pokyčiai šalyje.

ESS 6 banga: pareiškimų žiniasklaidoje (Media claim) fiksavimas

Pareiškimas žiniasklaidoje – strateginis veiksmas viešojoje erdvėje, kuriuo **pareiškiamą politinę nuomonę žodžiu ar veiksniu**, nepaisant kokia yra tokio **pareiškimo forma** (pvz., nutarimai, sprendimai, pareiškimai, interviu, smurtiniai veiksmai, demonstracijos, teismo nutarimai ir pan.) ir **koks aktorius**, kuris padaro tokį pareiškimą (vyriausybės, politikai, socialiniai judėjimai, NVO, fiziniai asmenys, anoniminiai aktoriai ir pan.)

Pareiškimai žiniasklaidoje

KADA KUR KAS KĄ KAIP PAREIŠKĖ (PADARĖ) APIE KĄ

- Vieta ir laikas
- Aktorius
- Pareiškimas (veiksmas) apie tam tikrą problemą
- Adresatas (aktorius) apie kurį yra pareiškimas (veiksmas)

Laikraščių atranka

- Du nacionaliniai dienraščiai (pageidautina skirtingos politinės orientacijos);
- Privaloma naudotis tik popierine laikraščio versija.

RSPUBLIKA

- Pradėtas leisti 1989 m. rugsėjo 16 d. kaip Lietuvos Sąjūdžio dienraštis. 1990 m. tapo nepriklausomu dienraščiu.

- **Tiražas:**

- 1989 m. – 100 000
- 2013 m. – 20 000

- **Orientacija:** dešinės konservatyvi

LIETUVOS rytas

- Pradėtas leisti 1990 m. sausio 1 d., kai buvo įkurtas vietoje laikraščio „Komjaunimo tiesa“.

- **Tiražas:**

- 1990 m. – 523 000
- 2013 m. – 30 000

- **Orientacija:** dešinės liberali

Tyrimo trukmė

- Ne daugiau kaip 10 savaičių (savaitė prieš lauko darbų pradžią ir 9 savaitės duomenų surinkimo metu): nuo 2013 m. gegužės 27 d. iki 2013 m. rugpjūčio 2 d.
- Tik darbo dienos
- Iš viso 49 dienos (98 numeriai)

- Pagrindiniuose pirmuose dienraščio puslapiuose (pirmasis, tik nacionalinėms naujienoms skirti puslapiai): “Respublika” – rubrika “Lietuva”, “Lietuvos rytas” – rubrika “Aktualijos”.
- Užsienio naujienos tik tos, kurios tiesiogiai susiję su Lietuva
- Netinka: redakcijos komentaras, skyriai skirti ekonomikai, kriminalinėms naujienoms, pasaulio politikai, sportui, pramogoms ir pan., viešosios nuomonės tyrimų rezultatai.

ESS klausimyno temos

- Reliance on media (television)
- Community relations
- Political engagement
- Trust in political institutions
- Collective action/ actions by members of the civil society
- Salience of political parties
- Personal wellbeing and life satisfaction
- Perception of national performance
- Limits of state intervention
- Enlargement/Deepening EU interaction
- Ethnic difference and immigration
- Economic effects of immigration
- Cultural diversity (within the country)
- Violent crimes targeting individuals and perception of safety in the local environment
- Religion
- Religiosity and attendance/participation
- Discrimination

“ Ji – šiuolaikinio apsakymo žanro meistrė.

Taip rašytoja A. Munro pavadino Švedijos akademija. 82 metų kanadietėi vakar buvo skirta prestižinė Nobelio literatūros premija. **| p. 8**

dienos bičiulis

dienos skaičius

3000

Tiek litų kompensacijos pareikalavo kaunietis iš naujų savininkų dėl prieš 5 metus dingusio ir dabar atsiradusio, bet savo senojo šeimnininko nepažinusio šuns. **| p. 20**

dienos nuotrauka

Indijos policija pateikė iškini „Mis visatos“ titulą laimėjusiai

Jau nebesuprasi, kas yra vijokliai, o kas ažuolai

Lietuvos krepšinio federacijos vadovai A. Sabonis ir M. Balčiūnas dar šią vasarą buvo kartu, tačiau per Europos krepšinio čempionatą Slovėnijoje jau nenorėjo vienas kito matyti. O rinktinėi grįžus į Lietuvą pasipylė skandalo purslai

Žinote tos populiarios dainos žodžius? Atsibudęs pamatai: ažuolai vijokliais virtę, o vijokliai ažuolais. Argi ne panaši situacija Lietuvos krepšinio federacijoje (LKF), kurią pastarosiomis dienomis drebina netikėtų išėjimų ir sugrįžimų šuorai?

Gintaras NENARTAVIČIUS
LR korespondentas

Dar prieš porą dienų LKF generalinis sekretorius Mindaugas Balčiūnas su atsistatydin

nusių federacijos prezidentu Arvydu Saboniu kalbėjo, kaip pastarasis galėtų prisidėti prie Lietuvos krepšinio populiarinimo ir klestėjimo.

Buvo svarstoma, kad A. Sabonis galėtų tapti krepšinio amba

sadoriumi, atstovauti LKF tarptautinėje arenoje.

Krepšinio legenda neatmetė tokios misijos ir pripažino, kad negražu šitaip triukšmingai pasitraukti iš federacijos vadovo posto, kaip jis padarė praėjusią savaitę.

Tačiau vakar rytą A. Sabonis netikėtai prabilo kitaip: jis nerintlis ir toliau vadovauti LKF o M. Balčiūnas krepšinio labu privalo pasitraukti iš pareigų

Nukelta | 12 p.

Žaidzos mįslė

Kaip sėdėti I. Matijošaitienės smakro atspaudu nedidelė kirstinė žaidza? Atsakymo į šį klausimą „Kultūrorai“ teranda jau septyni mėnesiai. Kodėl juos taip ilgina šis sužadėjimas? Ar taigi su tuo, ką moteris spėjė pasakyti prieš miršį medic... **| p. 5**

Kančių savaitės

Rusija skelbia nutraukusi visuotinę prekių iš Lietuvos patikrą, tačiau laisvės oro įkvėpė ne visi tenykštėse muitinėse įstrigę vežėjai. „Jau dvi savaitės, kai čia sėdžiu kaip kalnys“, – pasakojo vairuotojas Rimgaudas M. **| p. 10**

Patarėjos bėdos

Prejė... Butkevičiaus patarėjai J. Juozaitis gali atsirūgti jos kalbos per susitikimą su Tauragės rajono Žygaičių bendruomenės atstovais dėl skalūnų ir žvalgybos. **| p. 3**

Generiniai vaistai – nauda pacientams ir valstybei

Rugsėjo 23 d. LR sveikatos apsaugos ministras Vytenis Povilas Andriukaitis susitiko su Europos generinių vaistų asociacijos (EGA) prezidente Gudbjörg Edda Eggertsdóttir. Su viešnia aptarta, kokios priemonės padėtų dar labiau sumažinti medikamentų kainas Lietuvoje, sutaupyti išlaidas kompensuojamiesiems vaistams, pagreitinti naujų ir jau naudojamų vaistinių preparatų prieinamumą pacientams.

Marius STANEVIČIUS

Vienas pagrindinių susitikimo klausimų buvo generinių vaistų pramonės ir valstybės dialogas. Generiniai vaistai šiuo metu parduodami 27 ES valstybėse narėse. Tais pačiais metais parduodama apie 35 mlrd. eurų vertės vaistų.

Valstybinio sveikatos draudimo fondo duomenimis, Lietuvoje generiniai vaistai sudaro apie 49 proc. išrašomų kompensuojamųjų vaistų ir tik 25 proc. išlaidų, o originalūs patentuoti vaistai sudaro 13 proc. išrašomų kompensuojamųjų vaistų ir 51 proc. išlaidų.

Šių patalpų vaistų kainos yra mažesnės nei originalių vaistų, kurie sudaro 38 proc. išrašomų kompensuojamųjų vaistų. Už pastaruosius vaistus apraštai tenka paskolinti lėšas, o generinius vaistus pacientai juos tebevartoja ir be reikalo moka daugiau.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti. Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generinių vaistų pramonė tiekia aukšto kokybės nebrangesnius vaistus milijonams europiečių. Europoje bendrai parduodama daugiau nei 150 tūkst. generinių. Generiniai vaistai kiekvienais metais Europos Sąjungos pacientams ir sveikatos priežiūros sistemoms sutaupo apie 54 mlrd. eurų parduodamų vaistų, tačiau tai yra tik 21 proc. visų Europos farmacijos išlaidų.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Tai generiniai vaistai gali padėti sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

EGA prezidentė atsilavo, kalbėdama apie vaistų kainas svarbu išsiaiškinti vaistų asortimentą ir pasirinkimą.

Valstybės turėtų skatinti generinių vaistų pramonę, gerinti vaistų kokybę ir sumažinti aukščiausio kokybės lygio sveikatos priežiūrą.

Tai sudarytų sąlygas sutaupyti optimizuojant generinių vaistų vartojimą ir tyrimai plečiant generinių vaistų rinką. Jie skatina masinio priėjimo dalį ir generinių vaistų receptų išrašymą, taip pat palengvinant jų sąrašymą.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Generiniai vaistai padeda sumažinti išlaidas, už kuriuos reikia mažiau mokėti arčiau kainų mažinti.

Lietuvos sveikatos apsaugos ministras V. P. Andriukaitis pareiškė viltį, kad generinių vaistų pramonė ir valstybės pareigūnai tęs konstruktyvų dialogą.

Perception of national performance

B25. Naudodamiesi ta pačia kortele pasakykite, ką jūs apskritai manote apie dabartinę Lietuvos sveikatos apsaugos sistemos būklę?

Merdinti partija gyvybę bando išiebt internete

Antrą valstybės dotaciją gavusi partija „Drąsos kelias“ suskubo rodyti, kad kai ką veikia – pradėjo kurti skyrius miestuose. Tiesa, atrodo, kad šių skyrių veikla kol kas vyksta tik „Facebook“.

Asta KUZNECOVAITĖ
LR korespondentė

Valstybė neseniai pervedė antrą pusę pinigų, skirtų politinėms partijoms. Iš šio katilo per du kartus 462 614 litų gavęs „Drąsos kelias“ pasiskelbė įkūręs aštuonis partijos skyrius – Kaune, Kauno rajone, Klaipėdoje, Šiauliuose, Prienose, Alytuje, Vilniuje, Londone.

„Partija „Drąsos kelias“ egzistuoja tik popieriuje – tai patvirtina Vilniaus skyriaus organizuotas susirinkimas.“

Tai, kad įkurti skyrius, kurie jau turi ir savo vadovus, nusietai net ir ištikimiausius „Drąsos kelio“ bendrojo vadovo.

Dauguma iš jų veikia tik pirmadienį, kai socialiniame tinkle „Facebook“ atsirado partijos skyrių puslapis. Su juose nurodyta patalpa ir pavardėmis.

„Visose partijose pirmininkai renkami, o čia paskiriami“, – partijos pasirinkimą iškart sukritikavo „violetinė“ publika.

Slaptas susirinkimas

Kol kas buvo pranešta tik apie vieno skyriaus – Vilniaus – susirinkimą.

Apie tai, kad jis rengiamas, buvo pranešta tik tinkle „Facebook“ švakarėse. Nurodyta susirinkimo vieta – T.Ševčenkos gatvė 16. Skyriaus pirmininkė kaunietė Renata Malinauskienė paskelbė, kad pirmajame susirinkime bus svarstomi keli klausimai: Vilniaus skyriaus įkūrimas, skurdiškas pirmininkės susirinkimo tikslas, naujų narių priėmimas ir partijos uždavčių paskirstymas.

Kadangi apie susirinkimą nebuvo pranešta, tai susirinkimo dalyje esantiems partijoms nariams, įskaitant ir pirmininkę, susirinkimo tikslais ir uždavčiais pateikti „drąsuoliams“ nepavyko rasti, kur pasėdžiauja jų partijos kolegijos.

„Dėl to susirinkimo tikslai ir uždavčiai priminė mūsų balandžio suvažiavimą: apie jį buvo žinoma tik tai patį susirinkimo dieną. Tiesa, šio mėnesio 12 namų kvartale Naula-

Apie „Drąsos kelio“ partijos veiklą nedaug žino ir jos pirmininkas J. Varkala.

miestyje, ir visi pastatai vadinas Nr. 16, tarp jų du viešbučiai, kuriuose nebuvo susirinkimo.

Todėl susirinkimas nesurinko balsų, o kas, pusvalandį išnarsęs kvartale, neradau tos elp-

tos patalpos“, – piktnosia aktyvus „Drąsos kelio“ narys Juozas Valiūšaitis.

Aktyvistai nepatenkinti

Jam pirta ir „Drąsos kelio“ nariams ir savo valdantis Si-

Ne visi žino, kaip tampa partijos nariais

- Oficialiai „Drąsos kelio“ partija turi 1061 narį, tačiau balandžio 6 dieną Kaune įvykęs partijos suvažiavimas parodė, kad šis skaičius, ko gero, išpūstas.
- Balandį į suvažiavimą atvyko vos pora dešimčių narių, nors kvorumui garantuoti reikėjo bent 600 partijos narių balsų.
- Balandžio 20 dieną vykusiam pakartotiniame suvažiavime kvorumo jau nereikėjo, todėl visus sprendimus priėmė saujelė N. Venckienė ir A. Skudienė įtikinančių aktyvistų.
- Į suvažiavimus nepakviesti partijos nariai piktnosia, kad iš vadovybės nėra sulaukę jokios žinios nuo to laiko, kai parašė prašymus įstoti į „Drąsos kelio“ partijos gretas.
- „Partijos narys turi žinoti, kad jis narys. Nei man, nei mano žmonai, nei mano suauguotiesiems į partiją stoti žmonėms niekas nepranešė, kad jie priimti į „Drąsos kelio“. Tą patį tvirtina ir kiti, kurie kvietė žmones į partiją“, – sakė „Drąsos partijos“ narys Vytenis Aleksandraitis.
- Nemažai partijos narių

Salience of political parties

B18a. Ar yra partija, kuri jums artimesnė nei kitos partijos?

B18b. Kuri tai partija?

B18c. Kiek ji jums yra artima?

Pareiškimo žiniasklaidoje pavyzdys

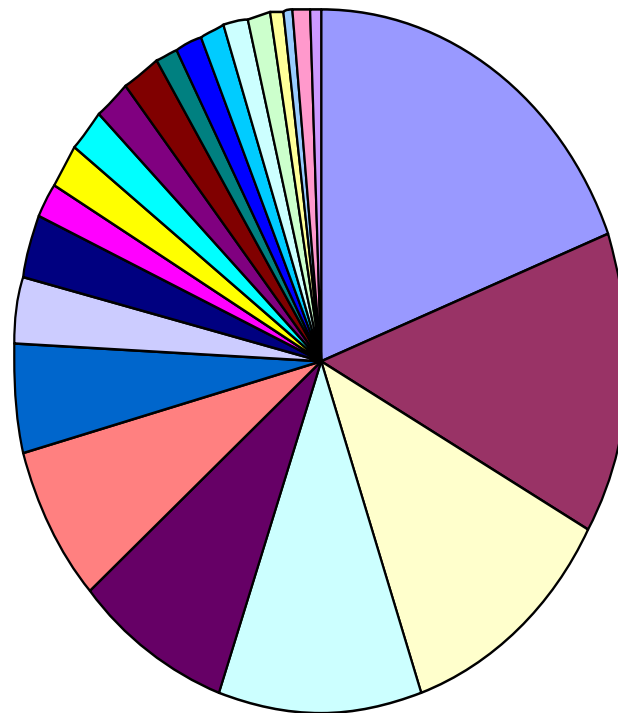
“Lietuvos rytas”

“Merdinti partija bando gyvybę įžiebti
internete”

S. Martinavičiaus **(aktorius)** teigimu **(kaip)**, kad “Drąsos kelyje” yra rimtų **problemų (apie ką)**, gali patvirtinti visi, kurie buvo “Drąsos kelio” sąrašė per rinkimus į Seimą.

Antrasis lauko darbų vykdymo etapas – 5 savaites (N = 157)

- Discrimination - Sexuality
- Perception of national performance - Government
- Political Party identity - Political Party identity - Labor party
- Collective action by members of civil society
- Personal wellbeing
- Perception of national performance - Economy
- Enlargement/deepening EU interaction
- Perception of national performance - Education
- Discrimination - Ethnic group
- Ethnic difference and immigration
- Community relations
- Political Party identity - Social Democratic Party of Lithuania

(N = 156)

	Lietuvos rytas	Respublika	Iš viso
Discrimination - Sexuality	28 (93%)	2 (7%)	30 (100%)
Perception of national performance - Government	8 (36%)	14 (64%)	22 (100%)
Political Party identity - Labor party	16 (89%)	2 (11%)	18 (100%)
Collective action by members of civil society	6 (35%)	11 (65%)	17 (100%)
Personal wellbeing	2 (15%)	11 (85%)	13 (100%)
Perception of national performance - Economy	1 (9%)	10 (91%)	11 (100%)
Enlargement/deepening EU interaction	2 (25%)	6 (75%)	8 (100%)
Perception of national performance - Education	1 (20%)	4 (80%)	5 (100%)

Ačiū už dāmesj!